

Hodnocení informací v médiích

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2006, v06-10</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>2.10. – 9.10. 2006</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1002</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OM.4-6, OM.9, OM.18, OM.20</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>6. listopadu 2006</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Markéta Škodová</i>

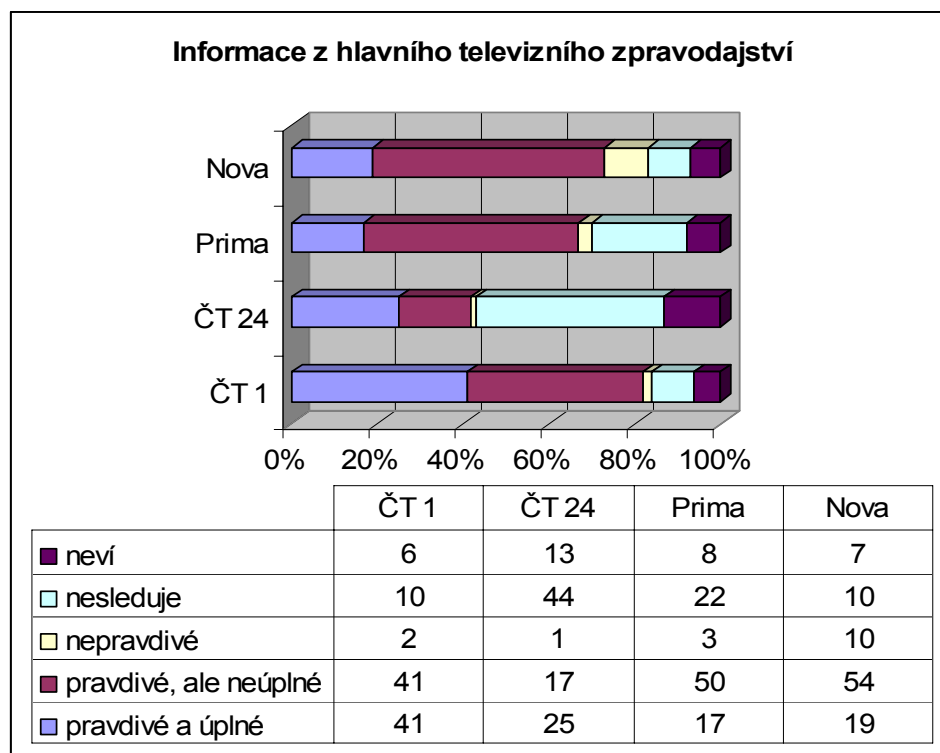
Součástí říjnového šetření CVVM byla též baterie otázek zjišťujících, jak čeští občané hodnotí média. Zajímalo nás, zda si o vybraných médiích lidé myslí, že a do jaké míry informují pravdivě, a také, zda poskytují ucelený přehled o důležitých událostech. Do výzkumu jsme zahrnuli nejsledovanější televizní a rozhlasové stanice, celostátní deníky a nově též vybrané internetové zpravodajské servery.

Vzhledem k tomu, že médium s největším dosahem je v současnosti televize, ptali jsme se též na to, jak často respondenti sledují právě televizní zpravodajství.

Co se týče hodnocení zpravodajství vybraných televizních stanic¹, nejlépe z něho vyšla Česká televize, resp. její hlavní zpravodajská relace vysílaná na prvním programu – „Události“. Čtyři pětiny oslovených se domnívají, že informace předkládané v tomto pořadu jsou pravdivé (z toho 41 % uvedlo „pravdivé a úplné“ a 41 % „pravdivé, ale neúplné“). Desetina respondentů „Události“ nesleduje a zanedbatelná dvě procenta občanů se domnívají, že informují nepravdivě (viz graf a tabulku 1).

Hlavní zpravodajské relace dvou největších komerčních televizních stanic informují podle názoru dotázaných o něco „nevyváženěji“ – o zpravodajství v „Televizních novinách“ na Nově si sedm lidí z deseti myslí, že je pravdivé (z toho 19 % uvedlo „pravdivé a úplné“ a 54 % „pravdivé, ale neúplné“). Desetina oslovených pak zastává názor, že informace v „Televizních novinách“ jsou nepravdivé, shodně 10 % je nesleduje.

Graf a tabulka 1.

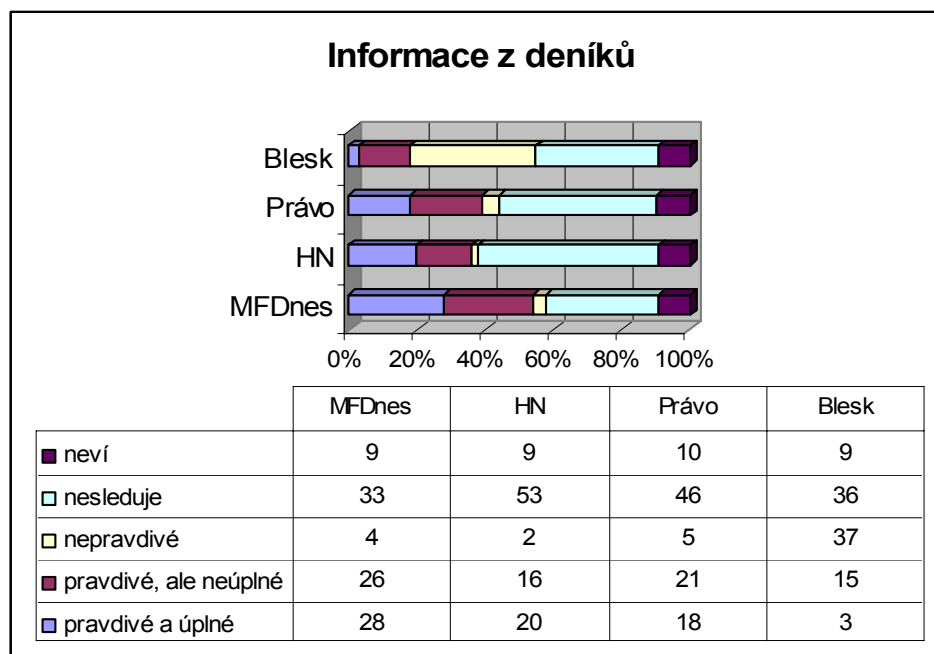
¹ Znění otázky: „Pokud jde o hlavní televizní zpravodajství, domníváte se, že informace, které poskytuje, jsou PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ; PRAVDIVÉ, ALE NEÚPLNÉ; NEPRAVDIVÉ; NESLEDUJE; NEVÍ: a) ČT 1 („Události“), b) ČT 24, c) PRIMA („1. zprávy“), d) NOVA („Televizní noviny“)?“

„1. zprávy“ na Primě nesleduje pětina respondentů. Tři čtvrtiny oslovených si o nich myslí, že jsou pravdivé (z toho 17 % uvedlo „pravdivé a úplné“ a 50 % „pravdivé, ale neúplné“), a 3 %, že jsou naopak nepravdivé.

Zpravodajský kanál ČT 24 nesleduje téměř polovina oslovených, zbývající se pak z větší části domnívají, že jím předkládané informace jsou pravdivé (z toho 25 % uvedlo „pravdivé a úplné“ a 17 % „pravdivé, ale neúplné“).

Také vybrané celostátní deníky², s výjimkou Blesku, informují podle názoru Čechů spíše pravdivě, ačkoli je daleko častěji než televizní stanice nesledují. Největší důvěře se přitom těší Mladá fronta Dnes, jejíž zpravodajský servis označily jako pravdivý téměř dvě třetiny dotázaných (z toho 28 % uvedlo, že informace jsou „pravdivé a úplné“, a 26 % „pravdivé, ale neúplné“). Následují Právo a Hospodářské noviny s 39, resp. 36% podílem lidí, kteří si myslí, že jejich informace jsou pravdivé. O Blesku to konstatovala téměř pětina respondentů, dvě pětiny naopak soudí, že jeho informace jsou nepravdivé (podrobné údaje v grafu a tabulce č. 2).

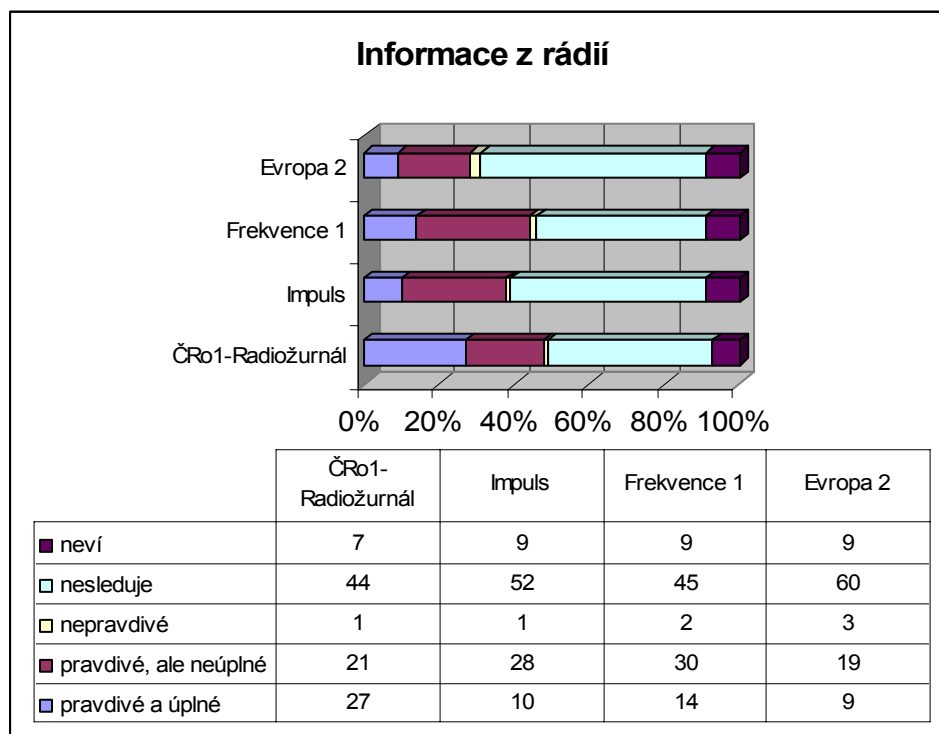
Graf a tabulka 2

Více než polovina dotázaných však nesleduje Hospodářské noviny, 46 % Právo, 36 % Blesk a 33 % Mladou frontu Dnes.

U vybraných rozhlasových stanic³ se největší důvěře těší opět médium veřejné služby: konkrétně Český rozhlas 1 – Radiožurnál. To, že informuje pravdivě, řekla téměř polovina dotázaných (z toho 27 % uvedlo, že jeho informace jsou "pravdivé a úplné", a 21 % "pravdivé, ale neúplné"). O Frekvenci 1 to řeklo 44 % lidí (z toho 14 % uvedlo, že informace jsou "pravdivé a úplné", a 30 % "pravdivé, ale neúplné"); o rádiu Impuls 38 % (z toho 10 % uvedlo, že informace jsou "pravdivé a úplné", a 28 % "pravdivé, ale neúplné") a o Evropě 2 téměř třetina oslovených (z toho 9 % uvedlo, že informace jsou "pravdivé a úplné", a 19 % "pravdivé, ale neúplné"). Jako nepravdivé hodnotila u všech čtyř rozhlasových stanic jimi předkládané informace zanedbatelná část respondentů (přehled procentního rozložení odpovědí v grafu a tabulce č. 3).

Graf a tabulka 3

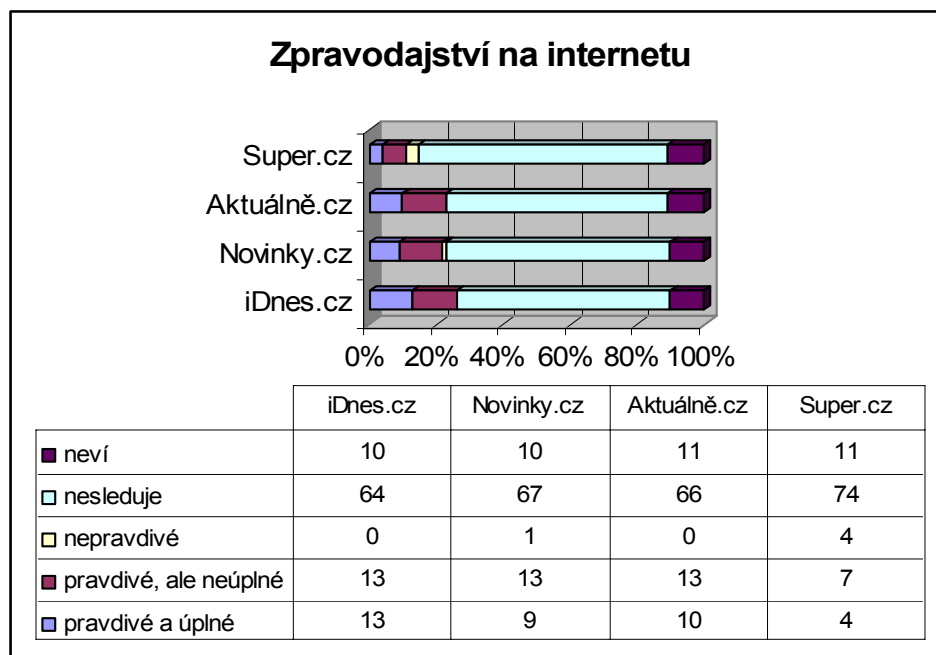

² Znění otázky: „Pokud jde o celostátní deníky, domníváte se, že informace, které poskytují, jsou PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ; PRAVDIVÉ, ALE NEÚPLNÉ; NEPRAVDIVÉ; NESLEDUJE; NEVÍ: a) MF DNES, b) Lidové noviny, c) Hospodářské noviny, d) Právo, e) Blesk?“

³ Znění otázky: „Pokud jde o zpravodajství následujících rozhlasových stanic, domníváte se, že informace, které poskytuje, jsou PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ; PRAVDIVÉ, ALE NEÚPLNÉ; NEPRAVDIVÉ; NESLEDUJE; NEVÍ a) ČRo1- Radiožurnál, b) Impuls, c) Frekvence 1, d) Evropa 2.“

Zpravodajství na internetu sice většina dotázaných nesleduje, ti, kdo mu ale pozornost věnují, si většinou myslí, že je pravdivé. Vybrané servery přitom získaly s výjimkou bulvárního Super.cz téměř shodné hodnocení (výsledky v grafu a tabulce 4)⁴.

Graf a tabulka 4

Ze srovnání s výsledky minulých šetření CVVM vyplývá, že oproti minulému roku si hlavní zpravodajské relace tří televizních stanic s největší sledovaností v hodnocení o něco málo pohoršily. Důvod lze můžeme spatřovat i v tom, že se poslední šetření uskutečnilo ve volebním roce. Především média – hned za politickými oponenty – byla oblíbeným terčem kritiky politiků (například před parlamentními volbami i po nich jejich práci často kritizoval tehdejší premiér Jiří Paroubek), což se mohlo promítnout i do názorů veřejnosti.

Postupně se také zmenšuje počet Čechů, kteří deklamují, že sledují celostátní deníky. To ostatně odpovídá dlouhodobému trendu konvergence (sblížení) médií a postupně klesajícímu nákladů novin, který je obecným jevem nejen v České republice.

⁴ Znění otázky: „Pokud jde o zpravodajství na internetu, domníváte se, že informace, které poskytuje, jsou PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ; PRAVDIVÉ, ALE NEÚPLNÉ; NEPRAVDIVÉ; NESLEDUJE; NEVÍa) iDnes.cz, b) novinky.cz, c) aktualne.cz, d) super.cz.“

Je nicméně patrné, že větší váhu – co se pravdivosti předkládaných informací týče – přisuzují Češi stabilně médiím veřejné služby. O způsobu informování komerčních stanic se vyjadřují o poznání zdrženlivěji, ač i v jejich případě ve veřejnosti převládá názor, že jejich zpravodajství je pravdivé.

(Srovnání s výsledky šetření v letech 2004 a 2005 přináší tabulky 5 a 6).

Tabulka 5: Hodnocení pravdivosti a úplnosti informací poskytovaných médii (2004) (v%)

	Pravdivé a úplné	pravdivé, ale neúplné	nepravdivé	nesleduje	P/N
Hl. zpravodajství - ČT 1 - Události	34	46	2	9	80/2
Hl. zpravodajství - PRIMA - Deník	15	43	3	24	58/3
Hl. zpravodajství - NOVA - Televizní noviny	17	53	12	8	70/12
MF DNES	24	30	4	30	54/4
Lidové noviny	12	22	4	43	34/4
Hospodářské noviny	15	18	2	46	33/2
Právo	13	24	5	40	37/5
Blesk	4	26	28	30	30/28
Zpravodajství - Čro1-Radiožurnál	24	21	1	39	45/1
Zpravodajství - Impuls	11	26	2	43	37/2
Zpravodajství - Frekvence 1	13	30	2	38	43/2

Zdroj: výzkum Naše společnost, červen 2004.

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „neví“.

Tabulka 6: Hodnocení pravdivosti a úplnosti informací poskytovaných médii (2005) (v %)

	pravdivé a úplné	pravdivé, ale neúplné	nepravdivé	nesleduje	P/N
Hl. zpravodajství - ČT 1 - Události	44	44	2	6	88/2
Hl. zpravodajství - PRIMA - Deník	24	47	3	20	71/3
Hl. zpravodajství - NOVA - Televizní noviny	25	50	12	8	75/12
MF DNES	32	29	4	28	61/4
Lidové noviny	19	22	3	45	41/3
Hospodářské noviny	20	18	1	49	38/1
Právo	19	24	3	43	43/3
Blesk	3	18	40	30	21/40
Zpravodajství - Čro1-Radiožurnál	31	26	1	35	57/1
Zpravodajství - Impuls	15	26	2	48	41/2
Zpravodajství - Frekvence 1	19	29	2	41	48/2

Zdroj: výzkum Naše společnost, červen 2005.

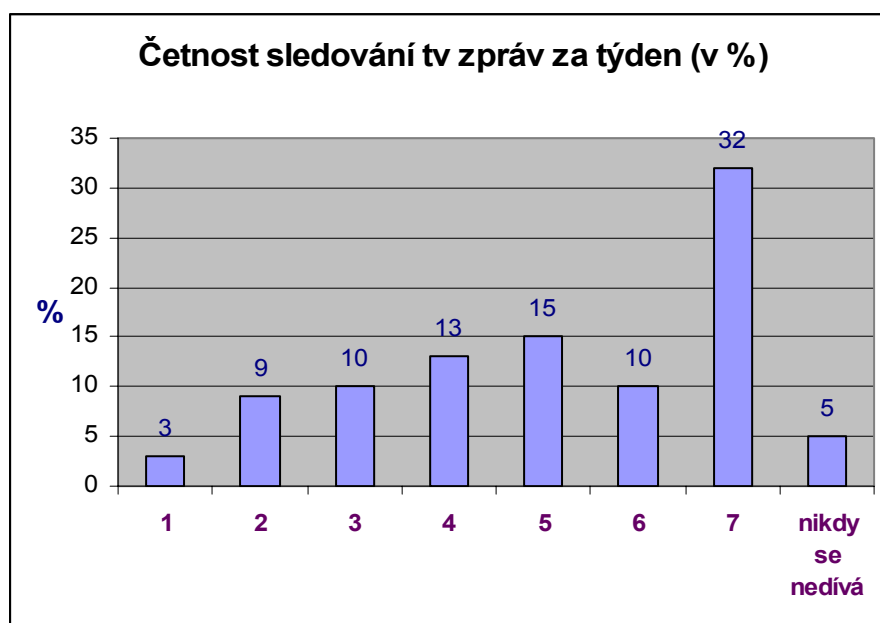
Pozn.: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „neví“.

Ve veřejném mínění převládá názor, že televize jako nejsledovanější médium informuje většinou o důležitých událostech⁵. Ze sedmibodové škály, kde 1 reprezentuje „zcela opomíjí důležité události“ a 2 znamená „informuje pouze o důležitých událostech“, zvolilo nejvíce respondentů body 4 až 7. Nejlepší „skóre“ i zde získala Česká televize, u níž se od středu (včetně) směrem doprava, tedy k nejpozitivnějšímu hodnocení, přiklonilo celkem 73 % oslovených. V případě televize Nova to byly dvě třetiny a u televize Prima více než polovina dotázaných. (Pro rozložení odpovědí viz tabulku č. 7).

Tabulka 7: Jak informují ČT, Nova a Prima

	1 = zcela opomíjí důležité události	2	3	4	5	6	7 = informuje pouze o důležitých událostech	neví
ČT	1	3	5	15	23	22	13	18
Nova	2	6	15	25	17	12	6	17
Prima	2	3	12	23	17	10	4	29

Z následujícího grafu vyplývá, že třetina dotázaných obvykle sleduje zprávy v televizi každý den⁶. Lidí, kteří nesledují televizní zprávy vůbec, bylo ve výzkumu zanedbatelné množství 5 %.

Pozn. ke grafu: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

⁵ Znění otázky: „Kam byste zařadil televizní zpravodajství následujících stanic na škále, kde 1 znamená, že zcela opomíjí důležité události a 7, že informuje pouze o důležitých událostech?“ ZCELA OPOMÍJÍ DŮLEŽITÉ UDÁLOSTI; INFORMUJE POUZE O DŮLEŽITÝCH UDÁLOSTECH; NEVÍ, NEDOKÁŽE POSOUDIT a) Česká televize, b) TV NOVA, c) TV PRIMA.“

⁶ Znění otázky: „V kolika dnech týdne se obvykle díváte na zprávy v televizi?“